

ker je sam priznal v svojem pismu, da je vse njegovo delo v tem prazno, bob v steno. Njemu je bilo pa pač zato, da bi pokazal Slovincem svojo pest, če bi jih že tudi z njo ne vdaril. Mi se torej postavimo zoper to odločno. Mi obsojamo pismo vis. dež. odbora glede na to stvar, ker nam sega v naše narodno življenje in v pravice za to, da si ga vpravimo sami. Zato pa glasujemo zoper tak predlog. (Živo odobravanje na desni.)

Gospodarske stvari.

Vojska sovražniku kuhinje in sadjarstva.

1. Ščurki. Ti sovražniki snage so po hišah in kuhinjah gnjusna golazen. Kjer je storo zidovje, tam jih je težko pokončati in z otrovanjem ali strupom zgodijo se lahko nesreče. Celo lahko pa jih polovi človek na naslednji način: Vzame se lošana posoda in se napolni do polovice z vodo. Čez posodo se pa položi križem dve ozki ploščasti paličici in na sredini križa se priveže kosček sladkorja in kruha. Posoda se k zidu pristavi ali pa se kaka deskica stransko položi, da ščurki lahko na posodo pridejo. Ščurki sladkor in kruh radi žró, eden drugega odbijajo ter tako v vodo popadajo in se potopijo.

2. Miši v sadunosnikih. — Miši na mladem drevju, na koreninah v nekaterih krajih silno veliko škode napravijo, v časih korenine tako ogledajo, da se drevo že drugo leto posuši. Najlažje jih poloviš tako-le: V vrtu izkopljí za meter globoko jamo ter jo izdelaj celo gladko navpik. Če vode ne drži, pa se z ilovico zamaže, ter do polovice z vodo napolni. Nad vodo se napravi pedenj širok gladek obod tako velik, kakor je jama široka. Na tak način ne more nobena več ven in se potopijo. Ne bode ti njih nobena več hodila v škodo.

Sejmovi. Dne 27. decembra v Vitanji. Dne 2. januarja v Bučah in v Št. Jurji na južni železnici.

Dopisi.

Izpod Orlice pri Brežicah. (Volitve v okr. zastop.) Nesramni odpadniki in hudobni nasprotniki milega naroda, kaj si bote še vse izmislili! Sedaj, ko se je približal čas volitve, zdaj bote gotovo še tisto betvo pameti zgubili, ker noč in dan agitujete. Naš Jaka bo volilno jetiko dobil, on se boji, da bi mu mastna služba spodletela. Oj, on je tudi mogel! On obeta vse, da dobi oblastila od udov; tako je neki udovi veleposestnici obljubil vse, kar si želi in ona se je dala premotiti. Jakelj, težek bo račun enkrat, zakaj vsake reči bo ko-

nec, bode tudi tega, da ne bo Jakelj nosil zvonca. Odpadnik je tudi na gradu: ta možicelj si mnogo prizadeva: šel je k nekemu možu in ga na vso silo nagovarjal, da mora iti volit: Vi morate nemško voliti. On mu je na dalje rekel, da bo prišel z vozom po nj. Oh, dragi gospodarek, zakaj se tako trudite? Ali Vama z Jakeljnom kaže tolik dobiček, da se tako trudita? Imejta rajši druge reči v redu, zakaj sivi lasi Vama že oznanjujejo, da bo kmalu potekel čas zemeljskega bivanja; morda upata, da bodo vama šulverinovci in odpadniki lavorjev venec na grob položili? Gotovo ne, Slovenci pa si bodo gotovo govorili: tu počiva odpadnik in kak izdajalec naroda. Škoda, da bota tam v sredi njih počivala, koje sta grdo sovražila. Dragi bralci, podajte se na dan volitve, ko bodo veleposestniki volili, na volišče, tam boš videl odpadnike zagrizeno pooblastila v rokah držati, slabotne in bolehe, ki se že več tednov iz sobe ne ganejo; na volišče jih bodo gotovo privlekli, ako tam pri priči dušo izdihnijo, samo da bi še Jakelj bil tajnik, Lah načelnik. Škoda, da se tako zmage veselite. Ne bo sijajna, ampak prisiljena: na vse kraje ste glasove lovili, iz lastnega prepričanja ste malo jih dobili, radujte se tri leta, mnogi gotovo zadnji krat, pa s tem ne bote Slovencev oplašili. Oni lepo napredujejo, ker se pri volitvi pokaže, kako da so zavedni. Dragi Slovenci, bodite zvesti vedno domovini, nič se ne prestrašite, da bi nas ti odpadniki v manjšino potisnili; s tem nas še bolj vtrdijo in se daje spoznati, kako skrbijo za kmeta, kateri jih živi. Prišli bojo časi, ko bojo njih imena zginola, zakaj njih potomci ne obetajo dosti veljave. Storimo vsaki svojo dolžnost, gotovo to ne bo brez uspeha.

Od sv. Barbare v slov. goricah. (Za hvala). Kakor se je vže naznanilo, bile so v naši župniji od 27. nov. do 6. dec. t. l. eksercicije za ljudstvo. Prečastiti gospodje g. misijonarji od sv. Jožefa pri Celju prihiteli so blagovoljno na prošnjo našega veleč. g. župnika, da bi to veliko pobožnost z vernim ljudstvom opravljali. Vršilo se je vse v najlepšem redu, če prav je bilo sleherni dan ogromno pobožnega ljudstva, ne samo iz domače, nego tudi iz tujih župnij, tako da je bila hiša božja vže pretesna, da bi vsprejela toliko množico vernih kristjanov. Pobožni čut, ki mora ob takem sv. času vsako srce navdajati, ni se nikakor žalil; to je treba hvalevredno opomniti, posebno, ker je med sv. eksercicijami tudi crkveni shod bil, in pri taki priliki se ne redkokrat žali Gospodovo ime in očitno onečasti. Sv. obhajilo jih je sprejelo oko 1500. Res lahko rečemo, da se je zopet oni sladki mir božji v našo sredino vrnil, katerega nam, kakor božji Zveličar pravi, svet ne more podati. — Bog povrni torej preč. gg. misijonarjem veliki trud, s katerim so ne-

umorno delali za naš dušni blagor, kakor tudi domačemu preč. g. župniku, ki skrbijo res po očetovsko za svoje otroke, kakor pastir za svoje ovce, da bi se nobena ne zgubila. — To je pristrčna želja hvaležnih faranov.

S Smolnika. (Nemčurška kultura.) Poslovno pridem pred nekaterimi dnevi v Oplotnico. Po svojih opravilih zajdem tudi v gostilno g. Kuneja, da se odtešim. Bilo je tudi drugih gostov kmetskega stanú, kmalo pride tudi eden, vže od narave zaznamljan, ter začne kmetom pripovedovati o preblaženi nemščini; kaj, če nemško ne bodo znali, kako da bodo svoje vole prodali zamogli? Ker mi je to čenčanje možičeljna presedalo, rečem mu: „Vi pa naše kmete napačno učite.“ Na to se raztogoti in je v svojej jezi pokazati hotel, koliko da posestuje nemške kulture z besedami: „tost, trotlj, ti boš še tam lizal, kjer sem že jaz...“ Čudom sem se čutil, ko sem pozneje izvedel, da je bil ta izborni govornik gosp. Malenšek, škoda mladine, je pač pomilovanja vredna, kajti če on vpičo nje tako rogovili, kakor v gostilni, kjer mu ni nikdo podložen, lahko si mislimo, kakih reči se pri njem nauči? Gospode nemške potnike pa opozarjam, da se v taki gostilni ne podajo v govor, sicer bise utegnili kateremu okoli nšes še slabše zapeti. Kmetje južnega Pohorja imajo kaj lepo lastnost, namreč da odredijo ne preveliko, vendar lepe in debele vole, vsled česar resnično Nemci v večjem številu na sejme prihajajo. Smelo rečem, da Nemec potrebuje naših volov, to je njemu le na korist, katero si pri taistih speča; zato pa sili našim kmetom goraj omenjeni modrijan zveličavno nemščino le tujim v korist in domačinu večkrat na kvar. Izogibljimo se takih krivih prerokov, obrnimo njim hrbet, naj ostanejo enaki omikanci v svojem društvu. Nam naj bo geslo: „svoji k svojim“. L. H.

Iz slovenskih Goric. (Zdravništvu.) Žalostne so tukajšnje zdravniške razmere, ker na daleč okrog nimamo nobenega zdravnika, hudo je tudi za porodnice, ker ni lahko skušene babice dobiti. Nedavno je v Drankovcih vmrla neka vboga viničarka na porodu po dvanajstih silnih mukah, ne da bi bilo pri najboljši volji mogoče zdravniške pomoči ji priskrbeti. Njen mož je najprvle hitel po babico, in je po dolgem iskanji in popraševanji izvedel, da se je pred kratkim neka skušena babica daleč v Jarenini naselila. Napoti se v Jarenino in babico res doma najde, ki je takoj pripravljena z njim iti, a kadar pride v hišo porodnice, kmalu spozna, da je njena pomoč prepozno prišla, treba bo po zdravnika poslati. Babica napiše listek in mož se napoti v Čmurek; tamkaj hodi od ednega zdravnika do drugega, a nobeden ne mara iti, češ, da porodnica ni v njegovem okraju. Revež hodi celo noč ter proti

jutru drugega dne domov pride, od tod pa se kmalu napoti v Maribor. Nek dobrosrčen kmet konja napreže in se urno pelja v Maribor po zdravnika. Mož porodnice gre najprej k okrajnemu zdravniku, a ta nima časa; gre k drugemu, tretjemu, a nobeden nima časa, še nektare obišče a ni jih doma; vrne se nazaj k okrajnemu zdravniku, a tukaj izve, da je g. zdravnik moral iti na lov, popoldne vendar najde nekega milosrčnega zdravnika, ki je pripravljen k bolnici se napotiti; pride res na večer, a reva ni več potrebovala zdravnika, bila je že mrtva. Res žalostne razmere!

Iz Male nedelje. (Nasveti.) Ker se je trušč o Rožnem dolu malo polegel, tudi jaz sem vže malo pozabil, kaj se je vse tam godilo, akoravno ni vse tako, kakor bi prav za prav biti moralo, toraj gā za čas prezrimo, ter raji pogledajmo, kako in kaj počinja naše „Leposlovno bralno društvo.“ Pred štirimi leti priporil in ustanovil nam je drugokrat naš neumorni g. Tone Božič stareji bralno društvo, da se tukajšnje slov. prebivalstvo, posebno mladina podučuje, naobrazuje, ter krepí svoj um z leposlovjem itd. Se ve, da „iz malega raste veliko“, tako je tudi naše bralno društvo sprva zajemalo majhen krog, ustanovitelj in voljen odbor dogovorili so se za mlado društvo, da ima svoj prostorček v ljudski šoli, ker takrat ni bilo kaj boljšega možno ukreniti. Ker so se pa s časom razmere zboljšale, tudi naše bral. društvo pridobiva zmiraj več ljubezni pri mladini pa tudi pri starejih, in ker je v šoli zelo težko ali prav za prav nemogoče, iti čitat tedaj, kedar komu čas pripušča, slišal sem več udov, a tudi taci, ki niso še udje, da bi radi pristopili, ako bi bilo mogoče časopise čitati čez teden, in ne samo v nedeljo, a še tedaj dobodo se samo po pregovoru: „prvi, ta bolji“, ker jih odnesejo prvi drugim, preostaje pa — prazna miza. Ker sem kot ud čital v celem le dva lista, in to celo leto, ker drugih nikoli nisem nič našel in na enaki izraz večih udov, nasvetoval bi, da se ugodi vsem udom, naj se vzame soba pri g. Korošci, ker je tam poštena gostilna, soba je pa po ceni, ali pa tudi, kakor sem slišal, brezplačno vsak čas na razpolago. Sploh bralno društvo ni tajnost, toraj je tudi slobodno očitno znano, da bode vsak tujec vedel, da imamo bralno društvo, ter da se našim sosedom ne bode tako godilo, kakor meni, ko sem bil nekoč v sosedščini poprašal za hišo bral. društva, ter dobil v odgovor: „G. školnika ni doma, pa ne more nikdo do cajting.“ — Predno končam, omenim še, da se pri prvem zborovanji naj ukrene tako, da se vsak ud zamore v deleževati čitanja tudi čez teden, a se naj tudi uredi tako, da se časopisi ne bodo odnašali, ampak prečitali v bralni sobi, in potem drugim prepustili. Več udov.

Politični ogled.

Z Dunaja. [Konec.] Naj imenujem tu one č. g. duhovnike iz lavantske vladikovine, ki so letos podpornemu društvu poslali doneske; to so: vlč. g. Karol Gajšek, dekan na Dobrni 5 fl., vlč. g. Martin Meško, župnik Kapelski 5 fl., vlč. g. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu 2 fl., neimenovani rodoljub v Gornjemgradu, (sedaj v Braslovčah) 5 fl., vlč. g. M. Osenjak kaplan v Ljutomeru 1 fl., vlč. g. J. Skuhala, dekan v Ljutomeru 1 fl., vlč. g. Ivan Bohanec, kaplan v Ljutomeru 1 fl., vlč. g. Lovrenčič, župnik pri Mali nedelji 2 fl., vlč. g. Fr. Moravec, kaplan pri Mali nedelji 1 fl. Dalje so narovali gg.: dr. J. Farkaš, zdravnik v Ljutomeru 1 fl., J. Kukovec, posestnik v Ljutomeru 1 fl., Ivan Katič, c. kr. notar v Šoštanju 5 fl., Ferdinand Roš, veleposestnik v Hrastniku 5 fl., Fran Veršec, c. kr. notar v Sevnici 5 fl. — V odboru ostanejo večinoma stari udje; nekateri so bili v novič izvoljeni, to so: vlč. g. dr. M. Sedej, c. in kr. dvorni kapelan in ravnatelj v Avgustineju; g. dr. Matija Murko, uradnik v c. in kr. ministerstvu cesarskega dvora in vunanjih zadev, g. dr. Karol Štrekelj, vsenčiliški docent in urednik slov. drž. zak.; g. dr. Viljem Lachenberger, zobozdravnik, g. dr. Vladimir pl. Globočnik, koncipist v c. kr. finančnem ministerstvu. — G. J. Pukl odložil je blagajništvo radi preobilega posla in glavno zarad tega, ker v letu po 5 mesecev ne stanuje na Dunaji. Njegovo mesto prevzeli so vlč. gosp. dr. Mat. Sedej, c. kr. dvorni kapelan in ravnatelj v Avgustineju, Wien I. Augustinerstrasse 7, kateremu naj se blagovolé pošiljati vsi doneski za podporno društvo.

Iz Slatine. (Radovednost.) Gosp. dopisnik, ki ste v št. 35 o bistroumnosti in zdravilski umetnosti gospoda dra. Hoisla govorili, omenili ste, da se upate o tej umetnosti javno povedati in naznaniti. Ker bi to nadaljevanje ne samo nas blizo Slatine, temveč tudi druge bralce „Slov. Gosp.“ vtegnilo zanimati, zato prosimo, da začnete brž ko brž izpolnjevati svojo obljubo. Kakor nam je znano, sta v stari zavezi Lot in njegova žena po božjem povelju bežala iz mesta Sodome pred pokončanjem. Tam je žena iz radovednosti se nazaj ozrla, v tem pa je pričema okamenela. Mislim tudi jaz, da manj ne bomo mi strmeli, če izvemo o njegovi bistroumnosti in zdravilski umetnosti, ker nam je znano, kako zvit in prekanjen je on v tem, kako bi nas slovenske kmete v svojo nemčurško malho vlovil. Mislim si toraj, kak more še le biti umeten zdravnik. Vas prosim torej, gosp. dopisnik, da obljubi zvesti ostanete in nas vsaj s kratkim nadaljevanjem razveselite.*)

*) Kolikor mi sodimo, ni g. doktor Hoisel, v kolikor je zdravnik, slov. ljudstvu na potu, marveč v kolikor je pristaš šulvereina. Ljudje ga pustijo radi na miru in zveni se redko kdo za-nj, pustimo ga v tej reči tudi mi raji na miru!

Ured.

Avstrijske dežele. O božiči je doba miru. V drugih časih in v drugih rečeh pozna se v očitnem našem življenji le malo, da živimo v kršč. državi. Večkrat se dozdeva človeku, da vam pozabi gospoda, ki ima politično življenje več ali manj v svojih rokah, na to, o božiči pa še ni tako in zato je v tem času še v resnici nekam podoba, da še nismo do cela tudi v tem, kar se tiče politike, brez kršč. čutov. Po tem takem pa bode tudi naš „ogled“ drugačnji, kakor je po navadi; več ali manj je duh miru, ki prihaja v času proti božiču na vrh. — Pri cesarski rodbini bode brž božič, ne na Dunaji, ampak na graščini Lichtenegg v gorenji Avstriji, pri mladih zaročencih, M. Valeriji in Franci Salvatorji. Tako je vsaj doslej podoba, kajti Nj. veličanstvi svitli cesar in cesarica dojdeta tje, vsaj za mali čas, če gre kaj vere poročilu, ki se bere v listih. Tu bode torej pravo, kršč. božično veselje. Avstrijska ljudstva so vesela o tem veselji presvetle cesarske rodbine. — Postava o velicem Dunaji, o združenji vseh predmestij v eno občino, je gotova ter ima že tudi najvišje potrjenje. — Drž. zbor je pretrgal zadnji četrtek svoje seje, najbrž do meseca februarja. Nemški liberalci niso, da-si so se grozili, storili v zadnji seji nič, kar bi vznemirjalo ljudi v tem času, dokler se ne snide na novo drž. zbor. Ravno to pa je nekaj, kar vznemirja nas in vse, ki stojé na strani konservativnih poslancev. Kaj, če je grof Taaffe zamašil jim jezike, češ, da so sedaj tako oni blizo že na vrhu? To je prav lahko in zato ni treba veliko domišljije. — Naše glavno mesto, Gradec, je dobilo nov železni most in dali so ga v ponedeljek, dne 22. decembra v polno rabo, se ve, da v pričo najvišje gospode naše dežele. Stane pa nad 200.000 gold. To ni malo, posebno pa še zato ne, ker je stari most bil dober, brez vse nevarnosti. — Dež. predsednik koroški, baron Schmid Zabierov, je odgovoril na neko vprašanje mestnega odbornika v Celovci, barona Hocka, da ima kmetijski minister pravico, če zaprosi slov. društvo „Straža“ za to, da pokliče tudi iz Kranjskega moža, ki razlaga v društvu slov. kmetom v slov. jeziku kmetijske reči. Ta odgovor je dolgi nos nemškutarjem. — Kakor je to rado, tako se godi tudi na Kranjskem, nove železnice iz Ljubljane v Kamnik, ki je že gotova pa tudi tiste po Dolenjskem niso vsi veseli. Za nekatere bode dobiček, za druge najhitreje zguba. Ni pa se mogoče izogniti temu, kajti duh časa tirja železnico in pametni gospodarji vedó si že obrniti vse tako, da jim nova železnica ne bode dolgo na škodo. — V Gorici je umrl baron Ritter, po rodu Nemec, po obnašanji pa libera-